

УДК 657.37

**ПОБЕРЕЖНИЙ Д.О.** НТУ «ХПІ», Харків

## **АВТОМАТИЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ**

**Анотація.** Стаття присвячена створенню механізованих та автоматизованих форм бухгалтерського обліку

**The summary.** This article is devoted to the creation of mechanized and automated accounting

**Ключові слова:** носії інформації, обладнання, облікові регістри, звітність, автоматична передача, обчислювальні мережі

**Вступ.** У період переходу до повноцінної ринкової економіки автоматизація бухгалтерського обліку, точність і оперативність інформації є вирішальними факторами успішного розвитку економіки України.

**Постановка завдання.** На сьогодні ми повинні враховувати значну різницю у змісті бухгалтерського обліку в Україні і в країнах з розвинутою економікою. Якщо в Україні бухгалтерська справа обмежувалася обліково – реєстраційними завданнями, то в країнах з розвинутою ринковою економікою вони не є основною частиною

бухгалтерського обліку, основна увага приділяється фінансовому аналізу та прогнозуванню. Тому дуже важливо оцінити завдання й цілі автоматизації бухгалтерського обліку.

**Виклад основного матеріалу.** За словами А. М. Кузьминського застосування електронно-обчислювальних машин (ЕОМ) в обліку сприяло інтеграції окремих видів обліку, особливо оперативного (оперативно-технічного) і бухгалтерського.

Це визначилось головним чином у використанні одного носія інформації для отримання даних з різних видів обліку.

Автоматизоване збирання, обробка та надання керівництву оперативної інформації дозволяють:

- узагальнити її за місяць;
- робити її постійною, систематизованою;
- підвищити її точність і достовірність.

Таким чином, оперативний облік у результаті інтеграції із статистичним, бухгалтерським стає більш точним, достовірним, постійним, систематизованим, тобто за цими параметрами він, також як і статистичний, наближається до бухгалтерського. Але в той же час оперативному обліку властиві свої мета, завдання, прийоми, методи.

Основне завдання автоматизації – підвищення якості роботи як бухгалтерів, так і бухгалтерії в цілому. Комп'ютер – це тільки інструмент, що дозволяє максимально повно використовувати кваліфікацію спеціаліста й максимально спрощувати повсякденну рутинну роботу [1].

Програмне забезпечення - це той інструментарій, за допомогою якого бухгалтер може вести весь процес опрацювання даних починаючи з введення в машину інформації і закінчуючи одержанням реєстрів бухгалтерського обліку. Використання обчислювальної техніки вирішує ряд проблем, пов'язаних із ручним веденням обліку, забезпечуючи:

- зменшення обсягу рутинних операцій;
- прискорення опрацювання даних первинних документів;
- автоматизацію розрахунків (податки, знос і т.д.);
- автоматизацію формування звітних форм;
- поглиблення аналітичного обліку;
- відмова від користування типографськими бланками первинних документів і звітності і т.д.

Нові інформаційні технології в галузі бухгалтерського обліку відкривають значні можливості для керівників підприємств у процесі прийняття рішень. Програмне забезпечення дозволяє більш оперативно одержувати інформацію по усім питанням, пов'язаним із діяльністю підприємства, і своєчасно приймати управлінські рішення.

Функції бухгалтерського обліку, як автоматизованого, так і ручного, можна умовно розбити на дві основні групи - зведений облік і підготування даних для зведеного обліку.

Зведений облік являє собою фіксацію первинних документів, опрацювання даних, що містяться в цих документах, і узагальнення отриманої інформації в звітах. Тут вся інформація за допомогою методу подвійного запису відбивається по синтетичних рахунках у вартісній формі, і після цього не складає труднощів витягти її з банку даних для розрахунків і заповнення звітів.

Підготовка даних для зведеного обліку більш трудомісткий процес, тому що він включає ведення обліку по його окремих ділянках, а також розрахунок різноманітних економічних показників. Ділянки обліку можуть дробитися до нескінченності. Це залежить від розмірів підприємства, його організаційної структури, обсягів і видів діяльності й інших чинників. Але на більшій частині підприємств облік ведеться по таких напрямках:

- облік основних засобів;
- облік матеріальних цінностей (складський облік);
- облік витрат і прибутку;
- облік касових операцій;
- облік операцій по розрахунковому (валютному, поточному тощо) рахунку;
- облік розрахунків
- облік заробітної плати.

Автоматизація не лише підвищує якість обліку, а й якість бізнесу підприємства. Тому вибір засобів автоматизації завжди має здійснюватися без посередньо зацікавленими спеціалістами – бухгалтером і керівником підприємства [1]. Лише спеціаліст – бухгалтер може правильно оцінити систему за всіма критеріями, основними з яких є такі:

1. Настроюваність системи як на специфіку конкретної організації (незалежно від форм власності), так і на можливі зміни в законодавстві.

2. Можливість робити не тільки в локальних обчислювальних мережах, а й з іншими джерелами бухгалтерської інформації, такими як системи зв'язку «клієнт – банк» для пересилання платіжних документів безпосередньо з комп'ютера до банку; касові апарати для оперативного обліку і відображення операцій у роздрібній торгівлі тощо.

3. Наявність з боку розроблювача кваліфікованої підтримки користувача приблизно за такими напрямками:

- навчання роботі з програмами;
- супроводження програмного забезпечення;
- оперативні консультації;

**Висновки.** Для бухгалтерії перехід до реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів означає постійне підвищення вимог до обсягу якості та оперативності роботи, зростання вимог до рівня кваліфікації з глибокими знаннями економічної теорії, права, фінансового аналізу. Відповідно підвищуються вимоги до автоматизованих систем: це й можливість надання даних для фінансового аналізу, і поширення можливостей бухгалтерського діловодства й документообігу, системи зведеного обліку та фінансової звітності, яку складають підприємства різних країн світу.

**Список використаних джерел:** 1. *Ткаченко Н.М.* Бухгалтерський облік, оподаткування і звітність.: Підручник. – К.: Алеута, 2006 – 1080 с. 2. *Сивак О.В., Осейко Н.Н.* Бухгалтерский учет с помощью персонального компьютера. – К.: Интерпресс, 1999 – 260 с.

*Поступила в редколегію 09.10.08*